

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Krønike-Riim til Børne-Lærdom med Indledning og Anmærkninger

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Krønike-Riim til Børne-Lærdom med Indledning og Anmærkninger", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 30. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1829_477A-txt-shoot-idm3313.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

XVIII. Romer-Magten.

- 1 Verdens-Klogskab er mit Navn,
Derfor stræber jeg at knytte
Hele Verdens sande Gavn
Til hver Enkelts Egen-Nytte;
Glipper det, som let kan skee,
Er det dog en stor Idee!
- 2 Tosser det kan ei forstaae,
At, vil Verden ret man styre,
Man den først indtage maa,
Om end gode Raad er dyre;
Over Tossens Ak og Vee
Stolt mig hæver min Idee!
- 3 Naar en Mand, for han er stærk,
Hele Verden vil indtage,
Det er ikkun Børne-Værk,
Praleri og spildt Umage,
Blinde kun det ikke see,
Dybere laae min Idee!
- 4 Jeg gav Ly og Borger-Ret
Til en dygtig Røver-Bande,
Haabede med deres Æt
At indtage alle Lande,
Og paa deres klare Sprog
Giøre hele Verden klog!
- 5 Krybe skal man, før man gaaer,
Vil man ei paa Næsen dratte:
Først i et Par Hundred-Aar
Lærde *Rom* sig selv at fatte;
32Til at smække Stort af Hest
Haand paa Smaat sig øver bedst!
- 6 Hvad der ei er vant til Tugt,
Naar det skubbes, gierne stritter,
Saa kun langsomt jeg fik Bugt
Med *Etrusker* og *Samniter*,
Var i *Alexanders* Tid
End dermed kun godt paa Glid!
- 7 Kostbart er det første Skridt,
Farligt var for mig det Andet,
Thi jeg kommet var saa vidt,
At jeg maatte over Vandet,
Og i Veien laae en Blok,
Som var uforskammet nok!
- 8 Det var en forgiftig Ting,
Middel-Havets store Drage,
Glat som Aalen, snu i Spring,
Kort og godt, det var *Karthage*,
Som med *punisk* Kræmmer-Aand
Fristede min Kæmpe-Haand!
- 9 Dog, skiøndt *Hannibal* mig faldt
Plump med Døren ind i Huset,
Jeg tilsidst dog strøed Salt
Hvor *Karthago* laae i Gruset,

- Snildt jeg fanged Ræv med Ræv,
Edderkop i Spindelvæv!
- 10 Da den rette Lige-Vægt
Grækerne ei kunde ramme,
Tog jeg i min Vare-Tægt
33Deres Stæder med det Samme;
Fik, for Ømhed velbekiendt,
Riger og ved Testament!
- 11 Endelig den Dag oprandt,
Som taalmodig var udregnet,
Da sig *Middel-Havet* fandt
Af mit Rige vel-indhegnet;
Men Dets lykkelige Kaar
Kosted mig *syvhundred* Aar!
- 12 Nu af Verden Alt var mit,
Som jeg agted værdt at nævne,
Til det store Kæmpe-Skridt,
Fandt hos Røverne jeg Evne;
Saa nu gjaldt det kun derom,
At forvandle *Alt til Rom!*
- 13 Skal til hele Verdens Gavn
Virke Alles Egen-Nytte,
Maa sig i en Keiser-Favn
Alles Skæbne sammenknytte;
Saa mig ret forstode just
Sylla, Cæsar og August!
- 14 Skade kun, at hvo ei har
Nogen Jævning over Mulde,
Vorder let en Himmel-Nar,
Som det *Nero* blev tilfulde;
Retter Alt sig efter Krumb,
Selv det Kloge synes dumt!
- 15 Dog, min store Verdens-Plan
Ingen *Nero* kan forrykke,
Hæver kun *Vespasian*,
34Som er Lyset til hans Skygge;
Vei til Kiærlighed og Had
Bedst i Høiden skilles ad!
- 16 Men hvad mig i Hjertet skar,
Var den Forskiel, jeg opdaged
Mellem *Skythe* og *Barbar*,
Som til Krig mig end nødsaged,
Da til Skole-Gang og Lov
Høit jeg havde Fred behov!
- 17 De forvovne *Skythe*-Børn
Ikke blot afbrød min Hvile,
Men de vingeskiød min Ørn,
I en Sky af skarpe Pile,
Saa ved *Euphrat* og ved *Rhin*,
Brat han glemde sit Latin!
- 18 Nys og fik jeg om en Sø,
Lønlig under *Nørre-Lide*,
Brusende om *Herthas* Øe,
Mylrende af Kæmper stride,
Siden jeg, desværre, fandt,
Rygtet var kun alt for sandt!
- 19 Dog min Plan sit Bane-Saar

- Gav en Tro, som har ei Mage,
Thi den fløi som Ild i Blaar
Trindt om Land i kolde Dage,
Trosed Ild og Sværd og Kløgt,
Og henveired Dødens Frygt!
- 20 Til min store Hjerte-Sorg
Den fordømde Egen-Nytte,
Hvorned jeg paa Roma-Borg
35Alting vilde sammenknytte,
Og Dens Skjalde helst besang
Roms og Verdens Undergang!
- 21 Hvad jeg agted mindst paa Jord,
Fandt jeg nu dog, var det Store;
Thi jeg saae et *Troens Ord*,
Intet Sværd kan giennembore,
Lagt paa Baal, det gløder kun
Farende fra Mund til Mund!
- 22 Skulde ei jeg reent forgaae,
Med den Tro jeg maatte thinge,
Prøve, om den ei, paa Skraa,
I min Plan sig lod indbringe,
Saa den, til sit eget Gavn,
Lod mig raade i sit Navn!
- 23 Forbund er en farlig Sag
Med hvem stærkest er i Grunden,
Derfor end et Hoved-Slag
Vovede min Haand med Munden,
Men opgav med *Julian*
Mat sin gamle Verdens-Plan!
- 24 Spiret uden Lov og Dom
Tog nu Skyther og Barbarer,
Og til Kæmper, selv i Rom,
Jeg beholdt kun Præste-Skarer;
Hvor der messedes *Latin*,
Immer dog var Æren min!
- 25 Snildt jeg nu i *Vatikan*,
Af en Franke-Drot husvalet,
Omarbeidede min Plan,
36Efter Kirke-Ritualet,
Saa bogstavelig i Pagt
Haand og Mund gav Pave-Magt!
- 26 Verdens-Klogskab er mit Navn,
Derfor stræber jeg at knytte
Hele Verdens sande Gavn
Til hver Enkelts Egen-Nytte;
Glipper det, som let kan skee,
Er det dog en stor Idee.
- 27 Altid var det Prøven værd,
Om af Præster skabes kunde,
En almægtig Romer-Hær,
Som gik aldrig meer tilgrunde,
Og som gav, for billig Priis,
Verden Pas til Paradis!
- 28 Tossier det kun ei forstaae:
Vil en Stærk man overvinde,
Maa man *der* ham overgaae,
Hvor hans Størke er at finde,
Og at kun af *Over-Tro*

- Lod sig Troen overgroe!
- 29 Maa man Verden gjøre dum,
For den grundig at oplyse,
Vorder Veien lang og krum,
Saa Kortsynede maae gyse,
Men Ideen selv sin Vei
Baner sig, og gyser ei!
- 30 Classisk er, med Romas Sprog,
Skriften fra Augusti Dage,
Den skal gjøre Verden klog,
37Men ei uden stor Umage,
Faaer man Verden ret i Stil
Efter *Flaccus* og *Virgil*!
- 31 Sammenflyde maa, engang,
Magten i en Keiser-Pave,
Som med Sværd og Gude-Rang
Holder Pøbelen i Ave,
Mens for alle kloge Folk
Han kun er *Fornuftens Tolk*!
- 32 For det store Maal at naae,
Som jeg øiner, vel tilmode,
Er mig, naar de kun forslaae,
Alle Midler lige gode:
Alle Veie gaae til Rom,
Og kun *een* gaaer *oven* om!
- 33 Længe har *den Vei* mig brudt,
Som mit Hoved, saa min Bane,
Trods min Sværte og mit Krudt,
Bedst dog beed den gamle Vane,
Knap er end saavidt det bragt,
At den Vei blev ret aflagt!
- 34 Dog er Verden nu saa klog
Blevet paa sin egen Nytte,
At vel kun et fyndigt Sprog
Fattes, for at Alle knytte
Hvad de kalde Christendom
Kiønt til Enighed med Rom!
- 35 Mellem Paverne til Stads
Trilling-Kronen bar de Fleste,
Innocens og *Bonifas*
38Ahned af min Plan det Meste,
Hildebrand mig ei forstod,
Var mig dog en Kæmpe god!
- 36 *Morten Luther* var mig haard,
Men han tænkte, til min Lykke,
Jeg var født i Pavens Gaard,
Lod mig classisk undertrykke;
Og *Calvins* de værste Nap
Var i Grunden Venne-Klap!
- 37 *Jesuiten* mig har
Fremmet meer end mange Paver,
Til at gjøre Sagen klar
De forened sjeldne Gaver,
Feiled, efter Munke-Skik,
Kun det høie Ørne-Blik!
- 38 Nys en romersk Keiser-Haand
Hævede mit Ørne-Banner,

Og imod *Napoleon*
Kalder smaa jeg Stor-Britanner;
Men mit Pave-Keiserdom
Han paa Fransk kun drømde om!

39 Tiden skrider, Banen med,
Noget dog tilsidst maa vinde,
Verdens-Fred maa finde Sted,
Hvor end Fredegod er inde;
Hvad om han til Verden kom
Dog med Konningen af Rom!

40 Jeg, med Kraft og Kløgt og Konst,
Under Korset, som paa Thronen,
Ei to tusind Aar omsonst
39Beilet har til Trilling-Kronen,
I det Mindste dog paa Een
Finkle maa dens Ædelsteen!

41 Klart er Ordet, jeg har ført,
Stor er Planen, jeg har fattet,
Fiin er Farven, jeg har rørt,
Deilig Stenen, jeg har glattet;
Alt er hans, som Gaaden veed,
Troer paa mig, og falder ned!